

Jaarverslag 2024

Theater Babel Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
1. Over Theater Babel Rotterdam	1
2. Activiteiten	2
3. (Cultuur)educatie	6
4. Communicatie	9
5. Naleving codes	10
6. Financiële toelichting	13

Inleiding

Het jaar 2024 begon met repetities voor de afscheidsvoorstelling van Paul Röttger als directeur en artistiek leider van Theater Babel. In 'Over Dromen en Luchtkastelen' heeft hij de bouwstenen van inclusief werken samengebracht en deelde hij zijn dromen voor de toekomst. Röttger heeft een stevig fundament gelegd, waarop we nu verder bouwen en uitwaaiëren: een ensemble dat in staat is met verschillende makers te werken, zowel in het eigen huis als daarbuiten. En dat hebben we gedaan! Nog nooit is Babel zoveel op pad geweest en buiten ons eigen theater te zien geweest.

Als organisatie hebben we een transitie doorgemaakt. We overwogen onze positie als inclusief theater in het Rotterdamse veld en bevroegen onze breder maatschappelijke rol. We herdefinieerden onze ambities en daagden de hele stad uit om met onze spelers interacties aan te gaan en met ons de verantwoordelijkheid te nemen voor het inclusiever en toegankelijker maken van de podiumkunsten.

Met Erik-Ward Geerlings als nieuwe artistiek leider gaven we ook onze artistieke koers een nieuwe richting. Waar eerder de belevingswereld van de spelers een grote rol speelde, richten we ons met Erik-Ward op collectieve verhalen van heel vroeger of van gisteren die een reflectie bieden op hoe we als samenleving omgaan met 'anders' zijn. We interpreteren de term theater heel breed en omarmen alle vormen van podiumkunst. Ook willen we in toenemende mate een plek bieden aan de inclusieve kunsten van anderen.

De transities die we doormaakten, vertaalden zich in veranderende behoefte van de organisatie. We hebben functies en verantwoordelijkheden herzien, een platte organisatiestructuur gecreëerd en gedeeld eigenaarschap. We hielden elkaar vast in een periode die bol stond van verandering. En daar zijn we trots op! We zijn heel benieuwd naar alles wat er nog gaat komen. Maar eerst kijken we even terug.

1. Over Theater Babel Rotterdam

In alles wat Theater Babel doet, staat ons is fysiek, zintuiglijk, cognitief en neurologisch diverse ensemble van spelers centraal: theatervoorstellingen produceren, nieuwe makers inwijden in het inclusieve werken en culturele educatie aanbieden aan het voortgezet onderwijs.

MISSIE

Theater Babel Rotterdam verhoogt de kwaliteit, de waardering en de zichtbaarheid van inclusieve podiumkunst.

VISIE

Babel draagt bij aan een samenleving waarin:

- iedereen anders mag en kan zijn en verschillen worden gewaardeerd,
- makers met en zonder een beperking samenwerken en komen tot nieuwe vormen van kunst,
- inclusieve kunst een vanzelfsprekend onderdeel vormt van de culturele programmering,
- beleidsmakers, programmeurs en media het belang erkennen van inclusieve kunst in de samenleving,
- we een toename zien van een gemengd publiek dat inclusieve voorstellingen bezoekt en waardeert.

ONS GEZELSCHAP

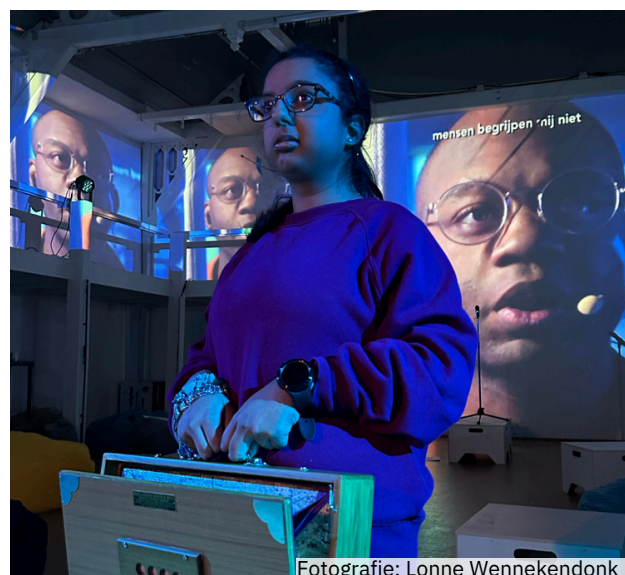
Ons gezelschap bestaat uit twee spelersgroepen, de talentgroep en het ensemble. De spelers in de talentgroep zijn ofwel beginnend of verkennend in het theatervak of (nog) te kwetsbaar om deel uit te maken van het ensemble. Ze spelen alleen voorstellingen voor een intern publiek. Het ensemble bestaat uit spelers die al verder zijn in hun meerjarige training en professioneel werken aan (co)producties. Zij spelen in ons eigen theater en daarbuiten.

TRAININGSTRAJECT

Spelers met een beperking hebben geen of zeer beperkt toegang tot kunstvakopleidingen. Babel biedt een ervaringsgerichte meerjarige training, gericht op creatieve ontwikkeling en professionalisering van talentvolle spelers met een beperking. Dat vraagt niet om eenduidige criteria, maar om maatwerk en trajecten met individuele leerdoelen. We houden rekening met verschillende leerstijlen, niveaus van ervaring en fysieke capaciteiten. Het trainingstraject verzorgen we in samenwerking met collega's in de stad. Zo wordt de toegankelijkheid van het podium een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

2. Activiteiten

In 2024 heeft Theater Babel 17 verschillende producties gemaakt, waarvan 7 voorstellingen, 2 theaterateliers en 8 presentaties. De 270 optredens van onze spelers hebben 6.853 bezoekers bereikt. Van de optredens vonden er 261 plaats in Rotterdam. Hieronder beschrijven we de belangrijkste activiteiten. Een schematische weergave van de activiteiten en prestaties is aan het eind van Hoofdstuk 3 terug te vinden.

Fotografie: Lonne Wennekendonk

EIGEN PRODUCTIES

Over Dromen en Luchtkastelen

In deze afscheidsvoorstelling van Paul Röttger wordt ruimte gecreëerd om te dromen en praten over zorgen, angst, schaamte en oud verdriet van jezelf en van de ander. Een ruimte die in de huidige tijd vaak mist, doordat velen van ons sociale druk ervaren om aan een ideaalbeeld te voldoen.

“Dit is mijn afscheidsvoorstelling bij Babel, daarom heb ik nagedacht over wat ik nog wil meegeven; is er iets wat ik nog zou willen vertellen, wat heb ik geleerd over inclusieve kunst, is er nog een verhaal dat ik wil delen? Het antwoord is ja! Blijf dromen, blijf fantaseren! Ik pleit voor meer aandacht voor fantasie en voor creativiteit, en je verdiepen in levensverhalen van de ander en met die ander. Ik zie dat veel creativiteit is verdwenen, wat een direct effect heeft op ieders empathie. Omdat je door creativiteit je altijd verdiept in jezelf, maar ook direct of indirect in de ander. Door middel van de kunst leer je niet alleen de ander beter kennen, maar ook jezelf.”

- Paul Röttger

HET KINDEKE

Deze muzikale voorstelling volgt het traditionele kerstverhaal over de geboorte van een bijzonder kind, tot er allerlei ontheemde sprookjesfiguren opduiken. De koning van het land voelt zich bedreigd door het kindeke en de sprookjesfiguren en geeft zijn helpers de opdracht om ze uit de weg te ruimen. ‘HET KINDEKE’ is een actueel verhaal over vluchten, tirannieke leiders en het verlangen om ergens thuis te zijn. Maar ook over de kracht van samenzijn en positiviteit in donkere tijden. Dit alles wordt op humoristische en luchtige wijze gebracht, waardoor de voorstelling geschikt was voor bezoekers vanaf acht jaar.

Ons gezelschap werd iedere voorstelling bijgestaan door een andere ervaren spreker of (podium)kunstenaar in de rol van verteller, waaronder Abdelkader Benali, Margôt Ros, Paul Kooij en Nastaran Razawi Khorasani.

Als familievoorstelling trok ‘HET KINDEKE’ nieuw publiek naar Babel. Maar liefst 60% van de bezoekers was nog niet eerder bij ons geweest. Ook speelden we twee overvolle schoolvoorstellingen voor basisschoolleerlingen, een doelgroep die we lang niet binnen hebben gehad. We zijn voornemens ieder jaar een kerstvoorstelling te maken.

COPRODUCTIES

ClubINC

In deze coproductie van Babel, Connor Schumacher/ARK en Dansateliers, verkent Connor Schumacher samen met acht dansers de voorwaarden van een inclusieve wereld. De dansers spelen met aannames, vooroordelen en concepten die het pad naar inclusiviteit beïnvloeden. In het tweede deel van de voorstelling wordt het publiek uitgenodigd om met de cast een inclusieve clubavond te bouwen, waar verschillen niet wegvallen, maar omarmd worden. ‘ClubINC’ was voor ons de eerste grote productie onder regie van een maker van buiten. Ook gingen we met deze voorstelling voor het eerst op landelijke theatertour. De tour startte in september 2023 bij de Nederlandse Dansdagen in Maastricht, waarna we in 2024 speelden in Amsterdam, Breda, Haarlem, Rotterdam en Utrecht. We sloten de tour af met een optreden over de grens bij het NEXT Festival in Kortrijk.

‘ClubINC’ is niet alleen goed bezocht door regulier publiek, maar ook door andere makers die nieuwsgierig waren naar het resultaat van deze samenwerking. Veel makers hebben de potentie gezien van een dergelijke samenwerking wat hen hopelijk beweegt om ook eens inclusief te werken.

Door de samenwerking met Connor Schumacher/ARK, die zijn eigen netwerk aan speelplekken meebracht, kon Theater Babel op Connors reputatie meeliften en kennis maken met andere theaters.

“Een avond bij ‘ClubINC’ is geen gewone voorstelling; het is een totale ervaring van dans, performance en inclusiviteit. Gastheer Connor Schumacher en acht dansers nemen je mee op een wervelende reis door een wereld van connectie. De vraag die centraal staat is: ‘wat voeg jij toe aan je leven?’”

- Marco Dreijer (De Cultuurvlogger)

Cool unlimited

Deze theatrale stadswandeling is een coproductie van Babel en Het Weeshuis theater. Gids Karel de Rooij voert het publiek langs de sporen van het bombardement van 1940, de naoorlogse wederopbouw en de huidige transitie van de wijk Cool. Het verhaal over de stadsvernieuwing wordt meer en meer persoonlijk. Vanuit zijn eigen verleden als psychiatrisch patiënt stelt hij vragen over de omgang met kwetsbare mensen, zowel nu als in de tijd van de Duitse bezetting. Verbeelding en werkelijkheid lopen steeds meer door elkaar in een voorstelling die de schoonheid en kracht van de beperking laat zien.

IN GESPREK MET KAREL DE ROOIJ

Wat vind jij het grootste voordeel van het werken met Theater Babel?

“Hier gaat iedereen voor elkaar, er zijn geen eilandjes en er is geen ellebogenwerk. Het is samen het beste maken.”

Wat doet Babel met jou?

“Nou, heel veel eigenlijk. Nadat ik een voorstelling zag van Babel, heb ik er nog lang met mijn vrouw over nagepraat. Het greep ons aan. Heel veel dingen die verteld werden, wist ik gewoonweg niet. De pesterijen waar de meeste mensen hier mee te maken hebben bijvoorbeeld.

Fotografie: Kevin Kessels

Ik weet niet of ik er elke dag weer zou staan als ik zo behandeld zou worden door de samenleving. Het werken hier heeft me doen beseffen hoe we omgaan met mensen met een beperking. Het verdient echt veel meer aandacht. Niet alleen Babel zelf, maar ook hetgeen waarvoor ze staan.”

Fotografie: Bas de Brouwer

NOORDERLICHT

‘NOORDERLICHT’ is een immersieve theatrale installatie waarbij livemuziek, dans, poëzie en een interactief lichtontwerp elkaar in een hoog tempo aanvullen en afwisselen. In deze coproductie van Babel en Jonathan Bonny neemt het gezelschap de bezoekers mee op expeditie. Tijdens de omzwervingen reflecteert de inclusieve cast van acht op hun kans van slagen, en de rol die het publiek daarbij speelt. Na een reeks optredens in Babels eigen theaterzaal was ‘NOORDERLICHT’ te zien bij het Amsterdam Fringe Festival, waar de voorstelling een Fringe at Best Award won.

“De jury is enthousiast over hoe de voorstelling confronterend is op een uiterst vriendelijke manier. De performers nemen het publiek mee op een reis, waarbij ze hen bewust maken van hun eigen vooroordelen en uitnodigen om buiten de gebaande paden te denken. De jury is van mening dat dit stuk op veel meer plekken gespeeld zou moeten worden, omdat iedereen deze belangrijke boodschap van inclusiviteit op het podium moet horen.”

- Quote uit het juryrapport

Fotografie: Bas de Brouwer

Burst your Bubble

Dove makers Boaz Blume en Gerda Kreeft hebben in samenwerking met Babel een verrassend, zintuigprikkelend en multidisciplinair programma samengesteld. Het publiek wordt meegenomen op een reis van ontdekking en ervaart de kracht van gebarentaal en dovencultuur. Met visuele kunst, comedy, poëzie, dans en theater laten de performers de bubbel van de bezoeker barsten.

In dit programma speelde gesproken Nederlands geen rol. Bij onderdelen waar Nederlandse Gebarentaal werd gebruikt, werd vanuit artistiek oogpunt bepaald of dit wel of niet werd vertaald naar geschreven of gesproken Nederlands.

NIEUWE MAKERS

Een van de conclusies uit evaluaties van eerdere ‘nieuwe makers’-trajecten is het belang van een trapsgewijs parcours. Het inclusieve werken met mensen die allemaal zo anders zijn, is een voortdurend proces van afstemming en wederzijds leren. Waar een traject eerder bestond uit zes tot acht weken, gaan we nu een langdurige samenwerking aan van anderhalf jaar met verschillende fasen:

- Het geven van trainingen als onderdeel van het interne leertraject van de spelers
- Onderzoek naar de eigen maakpraktijk in inclusieve context
- Het meespelen of meewerken aan een productie
- Een eigen productie maken met het ensemble

Ook aan de coproductie met Connor Schumacher ging een uitgebreide kennismaking vooraf. Daarin leerde hij de mogelijkheden van de spelers kennen en rijpte het idee voor een voorstelling. De nieuwe opzet is geïnspireerd op dit traject.

Jonathan Bonny

Jonathan Bonny (hij/die) is multi-instrumentalist, componist en sinds kort theatermaker. Hij is opgeleid als klassiek slagwerker en componist, maar voelt zich vooral thuis in de podiumkunsten. Als componist werkt Jonathan vanuit queer activisme aan composities met invloeden van de (hedendaags) klassieke muziektraditie, pop en elektronische clubmuziek. Inhoudelijk streeft Jonathan naar een sociaal meer rechtvaardige wereld. In diens werk krijgt de eigenlijke meerderheid van gemarginaliseerde stemmen dan ook de meeste versterking.

Nikki Manuputty

Nikki is actrice, maker, theaterdocent en disability activist. Ze heeft een neurologische aandoening, die haar mobiliteit beperkt en maakt gebruik van een rolstoel. Ze verbindt graag meerdere doelgroepen en disciplines en stuurt projecten aan met een bijzondere focus op representatie, toegankelijkheid en inclusie. Haar vastberadenheid om een wereld te creëren waarin iedereen wordt aangemoedigd om deel te nemen, sluit aan bij de visie van Babel.

“‘NOORDERLICHT’ gaat verder door mijn eigen vrijheidsverhaal niet vanuit mijzelf te vertellen, maar vanuit alle aanwezige perspectieven in de cast. Met de spelers van Babel ging ik tijdens het vooronderzoek op zoek naar de meest vrije versies van henzelf. Ik werd verrast door de vrijheid die spelers hebben tijdens het spelen. Ik werd ook verrast door de enorme beperkingen die zij ervaren in het dagelijkse leven. Met ‘NOORDERLICHT’ wil ik aantonen dat mensen met een beperking onmisbaar onderdeel zijn van een kwalitatieve muziektheaterproductie. Net zoals zij onmisbaar zijn in onze samenleving.”

- Jonathan Bonny

“Ik ben heel erg bezig met toegankelijkheid en inclusie in de culturele sector. Het onderzoek naar de verschillende vormen die je daarbinnen vindt fascineert me!”

- Nikki Manuputty

3. (Cultuur)educatie

LEERTRAJECT VASTE SPELERS BABEL

Spelers met een beperking die geen toegang hebben tot kunstvakopleidingen, ontwikkelen hun talenten, worden getraind door gevestigde Rotterdamse podiumkunstenaars en ontmoeten andere podiumkunstinstellingen uit hun eigen stad bij Babel. Door hun talent in dit vakgebied te tonen aan collega's, weerleggen zij vooroordelen over hun eigen kunnen. Door het samenwerken met andere acteurs en makers, ontwikkelen zij zich op een praktijkgerichte manier.

In 2024 kwamen er meer externe docenten naar Babel dan ooit eerder! Zowel individuele makers zoals o.a. Sofie Reekers (zang) en Christine Cornwell (instrumentaal/compositie) gaven les, maar ook verwelkomden we collega-instellingen zoals Misiconi, Club Gewalt en Teddy Shouldn't Smoke. We maakten daarmee in 2024 een opmars naar een trainingstraject dat (mede) gedragen wordt door het podiumkunsten veld in de stad. Want inclusiviteit in de podiumkunsten is niet alleen onze taak. Iedere les werd afgesloten met een presentatie.

Fotografie: Deborah Stolk

EDUCATIE OP SCHOLEN

Educatie op scholen is voor Babel altijd een essentieel instrument geweest om inclusie te bevorderen. Centraal daarin staat de ontmoeting tussen leerlingen en onze spelers. Na een periode waarin onze educatieve activiteiten uitwaaierden naar alle soorten onderwijs, in allerlei vormen en met verschillende doelstellingen, hebben we in 2024 keuzes gemaakt:

1. Het aanbieden van theaterateliers op het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en het praktijkonderwijs (pro).
2. Het aanbieden van schoolvoorstellingen in ons eigen theater.

Theaterateliers

In 2024 verzorgden we twee verschillende theaterateliers. Claudine Panthoplet gaf in de eerste helft van het jaar het atelier 'Grenzeloos', over grenzen aangeven, grenzen bewaken en hoe de grenzen van anderen te herkennen. Vanaf september 2024 nam Nathania Velasquez het stokje over en ontwikkelde het atelier 'Klaar mee!'. 'Klaar mee!' staat voor de jongere generatie die helemaal klaar is met alle vormen van uitsluiting. Ze doorbreken de eeuwenlange patronen en stellen nieuwe maatschappelijke regels op om het helemaal uit te bannen.

Fotografie: Deborah Stolk

De ontwikkeling van het atelier heeft meer tijd gekost dan we dachten. Het bleek eens weer van hoeveel markten een educatiemaker bij Babel thuis moet zijn en hoe lastig het is om met de Babel-spelers, voor het speciaal onderwijs dergelijke thema's te behandelen. Ook realiseerden we ons dat het aanbod dat we bij KCR hadden uitgezet, te smal was. Er zijn maar weinig vso-scholen aangesloten bij KCR. Een actieve acquisitie is nodig om meer klassen te bereiken. We zijn daar in 2024 te weinig aan toe gekomen. In 2025 komt er per 1 april versterking op dit gebied van medewerker acquisitie educatie, Jens Bohnsack.

Schoolvoorstellingen

In 2024 speelden we sinds lange tijd weer schoolvoorstellingen. 'Over Dromen en Luchtkastelen' speelden we vier keer voor het regulier voortgezet onderwijs. 'HET KINDEKE' speelden we twee keer voor de groepen 4, 7 en 8 van het basisonderwijs.

Langdurige samenwerking met het Schreuder College

Begin 2024 heeft Babel met een cultuurcoach subsidie een samenwerking gecontinueerd met het Schreuder College De Quackstraat. Vanwege langdurige ziekte van Babels educatiemedewerker is er een verlate start geweest van de samenwerking. Beide partijen wilden echter nog steeds heel graag het project afmaken. Dit is van februari tot juni 2024 alsnog gerealiseerd. Deze vso-school heeft ongeveer vijftig eerstejaars leerlingen waarvoor het reguliere onderwijs te weinig ondersteuning biedt. Babel en Schreuder delen een visie waarin iedereen regisseur mag en kan zijn van zijn eigen leven, tegen alle vooroordelen in. Babel verzorgde om de week een theaterworkshop voor alle vijf de klassen. De leerlingen maken niet alleen kennis met theater en de verschillende uitingsvormen, maar ook werden er twee inhoudelijke thema's behandeld: geweld en uitsluiting.

SUMMERSCHOOL

Tijdens het zomerreces van het theater krijgen de spelers de kans om andere trainingen te volgen bij het programma PameijerPlus, gericht op het vergroten van zelfvertrouwen en eigen regie. Tijdens deze periode stonden een drietal trainingen centraal: de individuele training 'Vergroten weerbaarheid', de groepstraining 'Leefstijl & vitaliteit' en de groepstraining 'Relaties & seksualiteit'.

ZOMERVERHALEN

In dit theateratelier, geheel opgezet en uitgevoerd door de leerwerkcoaches die bij Babel werken, gingen deelnemers op theatrale wijze op zoek naar zomerverhalen. De zomerschool was open voor alle cliënten van Pameijer in de regio Rotterdam-Rijnmond, hun begeleiders, vrienden en verwanten. Potentiële spelers konden zo kennis maken met de magie van theater, samen met de mensen om hen heen. De theaterlessen werden gegeven door de leerwerkcoaches, die net een training hebben afgerond bij Kiem-theater. De Kiem Kunst-methodiek is speciaal gericht op mensen met een beperking, gebaseerd op het boek 'Zure Bommen & Bonbons' en de ruime praktijkervaring van Kiem Kunst Theater.

ERASMUS UNIVERSITEIT: ALS JE HET ONS VRAAGT

Theater Babel werkt al jaren samen met de Erasmus School of Health Policy & Management aan het maken van educatieve video's over verschillende aspecten van de zorg. De tool 'Als je het ons vraagt' brengt storytelling en co-design samen door reflectie op dilemma's in de zorgrelaties tussen cliënten, verwanten en zorgverleners. In 2024 verwerkte Erik-Ward Geerlings de onderzoeksresultaten over psychoses naar verschillende scènes die de bevindingen illustreerden. Vijf spelers van Babel speelden de dilemma's rondom de zorg bij psychoses. Eerder maakte Babel een film over de thuiszorg en wijkverpleging voor ouderen en woonzorg voor mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid of verstandelijke beperking. De inmiddels meer dan veertig films worden breed ingezet door verschillende zorginstellingen en bedrijven op weg naar een grotere inclusiviteit. Binnenkort zijn alle films vind- en doorzoekbaar op een nieuw portal, wat vrij gebruik faciliteert.

ONDERZOEK 'PARTICIPATIEVE KUNST ALS VOERTUIG VOOR SOCIALE INCLUSIE'

Babel is als een van drie inclusieve theaters betrokken bij het landelijke ZonMW-onderzoek 'Participatieve Kunst als voertuig voor Sociale Inclusie' onder leiding van Tineke Abma, bijzonder hoogleraar Kunst en Zorg bij Erasmus School of Health Policy & Management. Het onderzoek stelt dat participatieve kunst een sociaal antwoord is op de uitdagingen waar de gehandicaptensector voor staat: participatie en inclusie bevorderen, arbeidskrapte, betaalbaarheid. Bij honorering door ZonMW gaat het onderzoek in 2025 van start.

VERGELIJKING PRESTATIES JAARPLAN EN JAARVERSLAG

Afrekenbare prestaties	Jaarplan	Jaarverslag
Aantal producties podiumkunsten	17	17
Aantal presentaties podiumkunsten	269	270
Waarvan presentaties in Rotterdam	244	261
Aantal wisselende tentoonstellingen	0	0
Aantal uren openstelling op jaarbasis	1440	1457

Afrekenbare prestaties binnenschools cultuuronderwijs	Jaarplan	Jaarverslag
Deelnames totaal		
Primair onderwijs	0	196
Voortgezet onderwijs	1897	1553
Speciaal onderwijs PO	0	0
Speciaal onderwijs VO	336	575
MBO	230	128
Lesuren met docentencontact		
Primair onderwijs	0	0
Voortgezet onderwijs	355	1214
Speciaal onderwijs PO	0	0
Speciaal onderwijs VO	255	540
MBO	135	192

Afrekenbare prestaties vrijetijdsaanbod cultuureducatie	Jaarplan	Jaarverslag
Deelnames totaal		
<25	1746	2880
>25	100	360
Lesuren met docentencontact		
<25	1746	11520
>25	0	1440

4. Communicatie

WEBSITE

Babel is eind 2024 begonnen met het ontwikkelen van een nieuwe website en huisstijl. De toegankelijkheid van informatie voor alle gebruikers staat daarbij centraal. We verwachten deze juni 2025 te lanceren.

SOCIAL MEDIA

Theater Babel is actief op verschillende sociale mediakanalen. In 2024 had Babel 2.6 duizend volgers op Facebook, 1.3 duizend volgers op Instagram en 135 abonnees op YouTube. De sociale mediaberichten bereikten op Facebook 153.7 duizend accounts, op Instagram 48.1 duizend accounts en op YouTube 1.267 accounts.

We hebben een videoregistratie van ‘Over Dromen en Luchtkastelen’ gratis beschikbaar gesteld op YouTube. We hebben hierbij gemerkt dat de kracht van ons werk, de authenticiteit die we inbrengen in de podiumkunsten, lastig in een video te vangen is. De registratie is 285 keer bekeken. We hebben deze kijkers meegenomen in onze bezoekersaantallen. Doordat kijkers zich niet hoefden te registreren om de video te bekijken, is het helaas niet mogelijk om te achterhalen of we hiermee nieuw publiek hebben bereikt.

POSTERCAMPAGNES

We vergroten de zichtbaarheid van Theater Babel en onze spelers onder andere door middel van postercampagnes in Rotterdam. In 2024 hingen er posters in de stad van ‘Over Dromen en Luchtkastelen’, ‘NOORDERLICHT’, ‘Cool Unlimited’ en ‘HET KINDEKE’.

DOELGROEPENMODEL

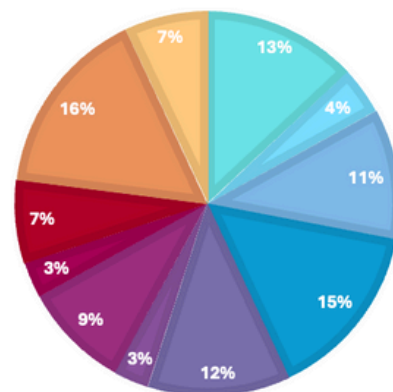
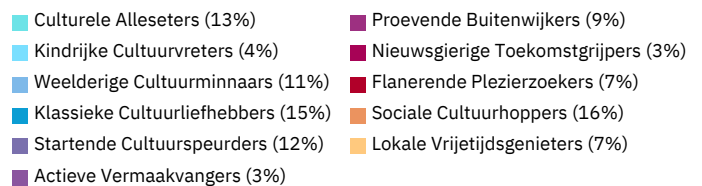
Op basis van de data-analyse van Rotterdam Festivals zien we dat Weelderige Cultuurminnaars, Klassieke Cultuurliefhebbers en Culturele Alleseters meer procentueel aanwezig zijn bij Babel dan elders. Voor hen is het aanbod van Theater Babel bovengemiddeld aantrekkelijk. Ook Proevende Buitenwijkers, Kindrijke Cultuurvreters en Sociale Cultuurhoppers zien we iets meer onder het publiek van Theater Babel dan in Rotterdam. Babels grootste publiek vinden we onder Sociale Cultuurhoppers (ongeveer 16% van de bezoekers).

Fotografie en grafische vormgeving: Lonne Wennekendonk

Fotografie: Rik Versteeg | Grafische Vormgeving: Tomas Laar

5. Naleving codes

FAIR PRACTICE CODE

Theater Babel volgt de CAO Theater en Dans voor zowel de vaste medewerkers als de zzp'ers. Iedereen die bij Theater Babel start, mag kiezen tussen een (project)aanstelling als werknemer of als zzp'er.

Solidariteit: Voor de vaste spelers met een beperking bij Theater Babel is honorering en solidariteit vanuit het principe Fair Pay onmogelijk. Dit is een behoorlijk pijnpunt. Onze spelers ontvangen allemaal een vorm van arbeidsongeschiktheidsuitkering en werken bij Babel vanuit het programma Pameijerwerkt! (eerder dagbesteding genoemd). Als we hen zouden betalen als reguliere werknemers, verliezen ze (een deel van) hun uitkering en de daaraan verbonden indicatie en zorg.

Duurzaamheid: Babel gelooft in duurzame relaties binnen het team, of het nu gaat over medewerkers of zzp'ers die een bepaalde expertise inbrengen. In 2023 heeft Sofie de Klerk, maker en docent bij Babel, op zzp-basis een cursus zangles training aangeboden gekregen. Deze kennis heeft ze weer ingebracht als bandleider van 'HET KINDEKE' eind 2024. We reizen, ook met onze spelers, zo veel mogelijk met het openbaar vervoer naar locaties. We werken in onze decors met hergebruikte materialen. De kostuums van onze spelers bestaan uit tweedehands kleding die door onze kostuummaker(s) op maat wordt gemaakt.

Vertrouwen: We willen als team werken in een open werkcultuur. Daarom is er in de aanloop naar het nieuwe meerjarenbeleid in het team veel gesproken over hoe we onze activiteiten inrichten en de wijze waarop we die altijd organiseren. Daar zijn waardevolle lessen uitgekomen die we meenemen naar de toekomst.

Transparantie: In 2023 heeft Babel een start gemaakt met het onder de loep nemen van de eigen werkprocessen en interne informatievoorzieningen. Deze zijn in 2024 verder geëvolueerd. In wekelijks teamoverleg bepraten we ontwikkelingen en uitdagingen van verschillende onderdelen van de organisatie. We zijn goed op de hoogte van wat er bij elkaar speelt. In 2024 hebben we uitvoerig samen gesproken over de nieuwe meerjarenplannen. De plannen die er liggen, zijn tot stand gekomen met ideeën, input en ervaring van het hele team. Babel heeft de ANBI-status, derhalve worden het jaarverslag en de jaarrekening ieder jaar gepubliceerd op de website.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Bestuur & Directie

Directeur bestuurder, Deborah Stolk, heeft een contract voor onbepaalde tijd, conform de CAO Toneel & Dans schaal X, trede 12, passend binnen de vigerende wet- en regelgeving (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

Raad van Toezicht

De stichting heeft een Raad van Toezicht-model. De RvT bestaat uit drie leden met ieder een eigen expertise passend binnen vooropgestelde profielen. Babel heeft twee openstaande vacatures voor een vierde en vijfde RvT-lid.

De RvT bestond in 2024 uit: Marco Florijn, Marc Pil, Faryda Hussein en Maretta Jonhson. Op 15 oktober zwaaide Marco Florijn af als voorzitter van de RvT. Faryda Hussein heeft hem tijdelijk in deze rol opgevolgd.

Maretta Johnson is op 15 oktober officieel geïnstalleerd als RvT-lid na een openbare wervingsprocedure.

De RvT-leden ontvangen een vacatievergoeding. De maximale zittingstermijn voor RvT-leden is vier jaar en kan maximaal één keer met vier jaar verlengd worden.

ROOSTER AAN- EN AFTREDEN RvT

Naam	Functie	Functie in RvT	Termijn 1	Termijn 2
Faryda Hussein	Beleidsadviseur sociale gelijkheid	Interim voorzitter RvT	22-11-18 22-11-22	22-11-22 22-11-26
Marc Pil	Zakelijk Directeur	Lid RvT	22-11-18 22-11-22	22-11-22 22-11-26
Maretta Johnson	Conservator & Onderzoeker	Lid RvT	15-10-24 15-10-28	
<i>Vacature</i>	<i>Jurist</i>	Lid RvT		
<i>Vacature</i>	<i>Politiek/Bestuurlijk</i>	Voorzitter RvT		

Vergaderingen tussen de RvT en directeur-bestuurder vonden plaats op 8 januari, 18 maart, 13 juni en 15 oktober. Waar nodig hebben de directeur-bestuurder en de RvT ook buiten de geplande vergaderingen contact gehad, o.a. over de RvT-bezetting en profielen, het RvT-voorzitterschap en het verloop van de fondsenwerving.

Het jaarverslag (bestaande uit een bestuursverslag en jaarrekening inclusief prestatieoverzicht) is goedgekeurd door de accountant, en vastgesteld door de directie op 7 maart 2024. De RvT neemt 14 maart 2025 kennis van de penningmeester en het bestuur en keurt de jaarrekening en het bestuursverslag goed. Hiermee verleent de RvT kwijting aan de directeuren in overeenstemming met de statuten artikel 14.

Evaluatie

De directeur-bestuurder heeft wekelijks overleg met de medewerkers en evalueert jaarlijks met hen. Daartoe is een nieuw format opgesteld en in werking getreden tot ieders tevredenheid. Het functioneren van de directeur-bestuurder is geëvalueerd door de RvT op 8 oktober op basis van een zelfevaluatie en een evaluatie door de RvT. Er is een verslag en concrete afspraken zijn gemaakt. De directeur-bestuurder evalueert ook met externe belanghebbenden, waarvan de belangrijkste Stichting Pameijer is. Deze samenwerking, die is omschreven in een convenant, wordt jaarlijks door de bestuurders van beide stichtingen geëvalueerd.

Interne Controle

Als stap naar een verbeterd en breder gedragen controlemechanisme is er in 2024 een tweekoppige directie geïnstalleerd, bestaande uit een zakelijk directeur-bestuurder en de artistiek leider. Zij werken op basis van gelijkwaardigheid aan de zakelijke en artistieke bedrijfsvoering van Babel. In een wekelijks teamoverleg monitoren we volgens een vaste agenda alle onderdelen van de organisatie. Ontwikkelingen en het werken naar gestelde doelstellingen, worden zo centraal, vanuit verschillende invalshoeken, gemonitord en bijgestuurd. De financiële administratie is vanaf het derde kwartaal extern belegd bij Jac's den Boer en Vink. Maandelijks werd er door de directeur-bestuurder overlegd met het hoofd financiële administratie (en later Jac's den Boer & Vink) en administratiekantoor Van Bruggen over de financiën op basis van een financiële rapportage. Financiële risico's die nauwlettend in de gaten gehouden werden, waren de liquiditeit, gerealiseerde eigen inkomsten, stijgende loon- en zorgkosten, en toewijzingen of afwijzingen van projectsubsidies voor specifieke activiteiten.

Reglementen

De taak-, verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling tussen directeur-bestuurder en de RvT is vastgelegd in reglementen. Op 22 november 2018 is er een RvT-reglement opgesteld dat 4 december 2023 is heroverwogen en actueel bevonden. Op 12 oktober 2023 is met de aanstelling van de nieuwe directeur-bestuurder ook het bestuursreglement opnieuw bekeken en vastgesteld.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van bestuurders en leden van de RvT zijn tevens statutair vastgelegd. Vaststelling van de rollen van deze entiteiten in belangenverstrengeling en tegenstrijdige belangen en melding- en klachtenprocedures zijn in de respectievelijke protocollen hiervoor vastgelegd. Uiteraard resoneert de huidige maatschappelijke aandacht voor een veilige werkomgeving ook bij Theater Babel. Een uitgebreid gedragsprotocol dat met hulp van 'De Vertrouwenspersoon' in december 2023 was opgesteld, is in 2024 geïmplementeerd. Theater Babel maakt gebruik van een protocol en gedragscode die een verplicht onderdeel vormen van iedere samenwerking. Belangrijke onderdelen van dit protocol zijn algemene gedrags- en omgangsregels, een pestprotocol en een protocol voor ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Een verplicht onderdeel van iedere samenwerking met zowel personeel, vrijwilligers als stagiaires is de VOG. Babel heeft sinds 2023 een externe vertrouwenspersoon via 'De Vertrouwenspersoon' aangesteld.

Risico's

Een organisatie in transitie kent risico's. De overdracht van het bestuur in 2023 en de artistieke leiding in 2024 was ingrijpend. Ook omdat er in dezelfde periode een nieuwe meerjarenvisie moest worden opgesteld en we intern naar functies en taken hebben gekeken. Door veel overleg, gezamenlijke denkkracht en transparantie zijn we in een jaar van transitie een hecht team geworden waarin we elkaar helpen, met elkaar meedenken en samen hordes nemen.

Huisvesting blijft tot op heden een risico vormen. Babel is gehuisvest in een oude gymzaal uit 1890 en huurt van de gemeente Rotterdam. In het pand wordt ook reguliere bewoning toegelaten. De bewoner ervaart geluidsoverlast van de activiteiten van het theater, hetgeen ook is vastgesteld door DCMR en onafhankelijke adviesbureaus. Een dubbelfunctie in het pand van theater en bewoning lijkt niet te combineren te zijn zonder ingrijpende maatregelen. De kwestie ligt ter tafel bij de gemeente Rotterdam en wordt juridisch bekeken.

Ook is er bezwaar gemaakt op de aan Babel verleende alcoholwetvergunning. Babel heeft voor beide, aan elkaar gerelateerde situaties, juridische ondersteuning gezocht in afwachting van verdere besluiten.

Er was in 2024 een risico dat we een deel van ons publiek zouden verliezen met de komst van een nieuwe artistiek leider. Paul Röttger had een trouwe achterban en hoewel veel mensen bleven komen, zijn er ook bezoekers die we niet meer zien. Daar staat echter tegenover dat we door het aantrekken van bekende gastspeler Karel de Rooij en het coproduceren met andere instellingen ook kennis hebben gemaakt met publiek dat zij meebrengen. Ook bracht het spelen van een familievoorstelling 60% nieuw publiek binnen.

Fotografie: Klavs Kehlet Hansen

CODE CULTURELE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Programma: De voorstellingen in 2024 kenden een grotere variatie dan voorgaande jaren, van dans tot klassiek theater, buitenvoorstellingen tot ons intieme theater en voor bezoekers van 8 tot en met 88+ jaar oud.

Publiek: De diversiteit van de cast heeft weerslag op de samenstelling van het publiek. Babel heeft een trouwe achterban, waarvan ongeveer 20% zelf een beperking heeft en ongeveer 30% in de zorg werkzaam is. Babel is heel blij met zijn trouwe achterban en wil daarnaast nieuw publiek aanspreken, met nieuwe voorstellingen en op nieuwe plekken. Op verzoek van de gemeente Rotterdam is in 2024 bijgehouden wat de woonplaats van onze bezoekers is over het totale publieksbereik. Aangezien niet alle bezoekers via Ticketmatic bij ons binnenkomen, hebben we de percentages geabstraheerd en toegepast op andere groepen bezoekers.

- Publiek woonachtig in Rotterdam: 59%
- Publiek woonachtig in de regio Zuid-Holland: 86%
- Publiek woonachtig in overig Nederland: 12%
- Publiek woonachtig in het buitenland: 2%

Partners: Babel heeft in 2024 samengewerkt met de Erasmus Universiteit, Pameijer, Dansateliers, ARK, Misiconi, Club Gewalt, Muziek voor iedereen, Teddy Shouldn't Smoke, DoelenEnsemble en 12 individuele Rotterdamse makers.

Personeel: De diversiteit van het gezelschap en organisatie blijft onverminderd groot. We zouden aan de RvT graag een maker met een beperking toevoegen. Daartoe zijn in 2023 en 2024 verschillende gesprekken gevoerd. Dat resulteerde in goede adviseurs, echter niet vanuit een functie binnen de RvT. De vacature staat nog open en we blijven actief geschikte kandidaten benaderen.

Toegankelijkheid: De fysieke toegankelijkheid van Babels (publieks)zaal en studio, de kleedruimte en andere faciliteiten, zoals aangepaste badkamers en sanitair, is goed. Niet alle kantoorminuten zijn even toegankelijk vanwege drempels en krappe doorgangen. Alle ruimtes kunnen met geïnstalleerde hulpmiddelen wel bereikt worden. De sociale toegankelijkheid is groot. Kwetsbare mensen worden begeleid of gecoacht door de zorgmedewerkers. Voor iedere voorstelling zijn kaarten beschikbaar voor cliënten en medewerkers van Pameijer en via de ticketbank. Babels digitale toegankelijkheid is nu nog te beperkt. Onze wens is een nieuwe website met twee lagen of dimensies, spraakondersteuning, grote knoppen en eenvoudige navigatie. In 2024 hebben we hiertoe concrete stappen gezet.

6. Financiële toelichting

In 2024 is een positief resultaat uit gewone bedrijfsvoering geboekt van € 1.188.

VERGELIJKING JAARREKENING EN BEGROTING

	Jaarrekening 2024		Begroting 2024	
A. Opbrengsten	€ 158.430	18%	€ 156.312	17%
B. Bijdragen	€ 729.600	82%	€ 741.874	83%
Waarvan bijdragen uit private middelen	€ 140.000	16%	€ 183.884	20%
Totaal inkomsten (A+B)	€ 888.030	98%	€ 898.186	100%
C. Beheerslasten	€ 320.502	36%	€ 426.350	47%
D. Activiteitenlasten	€ 566.611	63%	€ 471.834	53%
Totaal lasten (C+D)	€ 887.113	98%	€ 898.184	100%
Saldo rente	€ 271		€ 0	
Saldo	€ 1188		€ 2	

VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE BEGROTING 2024

A. Opbrengsten

Publieksinkomsten vallen iets lager uit dan geschat (€ 41.828 i.p.v. € 53.312). Dat is deels te verklaren door een relatief groot aantal niet-betalende bezoekers bij 'Over Dromen en Luchtkastelen'. Ook verwachtten we meer theaterateliers te verkopen. Hoewel de prestaties gehaald zijn, hadden we inkomsten uit educatie hoger ingeschat. Anderzijds vielen de aangeboden uitkoopsommen voor de reizende voorstellingen tegen. Er zijn echter meer indirecte inkomsten gegenereerd (€ 61.602 i.p.v. € 48.000). Dit is voornamelijk te verklaren uit onvoorziene huurinkomsten die zijn gegenereerd. De totale uiteindelijke opbrengsten zijn nagenoeg hetzelfde als begroot.

B. Bijdragen

De gerealiseerde bijdragen vielen iets lager uit ondanks dat er vanwege indexering meer subsidie werd ontvangen vanuit de gemeente Rotterdam. Het verschil is te verklaren door het binnenkomen van minder private middelen dan voorzien, namelijk € 140.000 i.p.v. € 183.884. Het is een bewuste keuze geweest van de organisatie om zijn fondsenwervingsactiviteiten te richten op de implementatie van de nieuwe meerjarenvisie vanaf 2025. Vanwege een personeelwisseling op educatie is besloten in 2024 geen cultuurcoachsubsidie aan te vragen. Deze was echter wel begroot voor € 10.000. Wel mocht Babel van Stedelijk Welzijn een bijdrage ontvangen van € 100.000 toegankelijkheidskosten. De totale som van baten (A + B) valt hiermee € 10.156 lager uit dan begroot.

C. Beheerslasten

De gerealiseerde beheerslasten bedragen € 320.502 waar deze op € 426.350 waren begroot. Dat is vooral te wijten aan een herordening van personele kosten. Alle personele kosten die met activiteiten te maken hebben zijn daar nu ook ondergebracht. Ook bespaarden we bijna € 17.000 op huisvestingslasten na een herijking van de huurovereenkomst, nadat Babel eerder een aanbouw heeft gerealiseerd uit eigen middelen.

D. Activiteitenlasten

Naar aanleiding van de bovengenoemde herordening zien we een stijging van de activiteitenlasten t.o.v. de begroting (€ 471.834) naar € 566.611. Die stijging is dan ook zichtbaar onder de activiteitenlasten personeel die met het aantreden van een vaste artistiek leider en het verplaatsen van productiepersoneel stijgen van € 277.989 naar € 386.507. De totale lasten vielen € 11.071 lager uit dan begroot. Hetgeen direct een tekort van voorziene baten van € 10.156 compenseert.

Reserves & eigen vermogen

De algemene reserve is licht gestegen van € 18.105 naar € 19.293. De bestemmingsreserve is gelijk gebleven. De verdeling van de bestemmingsreserve (€ 18.500) ziet er als volgt uit:

- Energiekosten: € 6.000
- Nieuwe projecten: € 12.500

In het voorjaar en zomer van 2025 zal 'NOORDERLICHT' (2024) als eerste voorstelling van Babel op twee grote festivals spelen. De bestemmingsreserve 'Nieuwe projecten' zal daartoe ingezet worden. Het eigen vermogen stijgt t.o.v. 2023 licht met 3% van € 36.605 naar € 37.793.